

Okruhy ke SZZ – Speciální pedagogika – navazující magisterské studium

Okruh SZZ: 1	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Historie vývoje péče o osoby se zdravotním postižením/se sociálním znevýhodněním. Od segregace a integrace k inkluzi.</p> <p>Příklady základních mezinárodních dokumentů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Charakterizujte na konkrétních příkladech způsob přístupu společnosti vůči jedincům se zdravotním postižením/s poruchami v chování z historického hlediska (dle vašeho specializačního zaměření). Popište na libovolném příkladu odlišnost integrativního a inkluzivního vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. 	<p>Hájková, V., Strnadová, I. (2010). Inkluzivní vzdělávání. Praha: Grada.</p> <p>Lechta, V. (ed.). (2010) Základy inkluzivní pedagogiky. Praha: Portál.</p> <p>Tannenbergerová, M. (2016). Průvodce školní inkluzí aneb Jak vypadá kvalitní základní škola současnosti? Praha: Wolters Kluwer.</p> <p>Vojtová, V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku poruch chování a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. 1. vyd. Brno: Muni Press</p> <p>Fialová, I., Opatřilová, D. a Procházková, L. (2012). Somatopedie. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido, 222 s. Učební texty.</p>

Okruh SZZ: 2	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Legislativní rámec pro vzdělávání a intervenci žáků s SVP ve školách a školských institucích.</p>	<ul style="list-style-type: none"> V nejlepším zájmu dítěte – diskutujte fenomén v kontextu současného vývoje speciální pedagogiky a konkrétních legislativních opatření. Na konkrétních příkladech žáků se speciálními vzdělávacími potřebami charakterizujte stupně podpůrných opatření. 	<p>Michalík, J., Baslerová, P. Felcmanová, L. a kol. (2015). Katalog podpůrných opatření. Obecná část. Olomouc: UPOL.</p> <p>Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání č. 561/2004 Sb. v platném znění</p> <p>Vyhláška č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních v platném znění</p> <p>Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných v platném znění.</p>

Okruh SZZ: 3	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání – struktura, materiální a organizační podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Nástroje podpory žáků se SVP ve školním prostředí – Plán pedagogické podpory, Individuální vzdělávání plán – jejich struktura, shody a rozdíly.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uveďte obecné zásady materiálního a organizačního zajištění vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v běžné základní škole. • Na konkrétním příkladu definujte odlišnost využití plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu. 	<p>NÚV (2017). Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Praha: NÚV. Llechta, V. (ed.). (2010) Základy inkluzivní pedagogiky. Praha: Portál. Zelinková, O. (2011). Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací plán. Nástroje pro prevenci, nápravu a integraci. Praha: Portál. Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných v aktuálním znění Kachlík, P., Červenka, K., Vojtová, V. (2016). Inkluze jako cesta k předcházení rozvoji problémů v chování. 1. vyd. Brno: MU.</p>

Okruh SZZ: 4	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Speciální pedagog jako poradce Školní poradenské pracoviště a školní poradenské zařízení – složení týmu a hlavní činnosti pracovníků.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Na konkrétním příkladu popište potřebné kompetence školního speciálního pedagoga při práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v prostředí běžné základní školy – a) podpora inkluzivního prostředí, resiličních zdrojů na úrovni systému školy, b) podpora a intervence na individuální úrovni dítěte • kontextu procesu komplexní diagnostiky vymezte cílové skupiny a postupy speciálního pedagoga a) ve školním poradenském pracovišti, b) ve školském poradenském zařízení – využijte svého portfolia, popř. příkladu z praxe. 	<p>Mertin, V., Krejčová, L. a kol. (2020). Výchovné poradenství. Praha: Wolters Kluwer. Mertin, V., Krejčová, L. (2016). Metody a postupy poznávání žáka. Pedagogická diagnostika. Praha: Wolters Kluwer ČR. Kopečný, P. et al. (2018). Reflexe speciálních vzdělávacích potřeb v edukačním procesu. 1. vydání. Brno: MU. Vojtová, V. (2013). Diagnostika jako rozvoj informací pro intervenci 3P. In Vojtová, V., Pavlovská, M. (2013). Včasná intervence jako zdroj inkluzivních přístupů. 1. vyd. Brno: MuniPress. Vyhláška 72</p>

Okruh SZZ: 5	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Pilíře výuky a učení učitele v inkluzivní třídě.</p> <p>Diferenciace a individualizace ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Strategie zvládnání heterogenní třídy. Atmosféra a klima třídy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Popište základní pilíře výuky a učení v inkluzivní třídě. • Na konkrétním příkladu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami popište individualizaci a diferenciaci jeho výuky. 	<p>Lechta, V. (ed.). (2010) Základy inkluzivní pedagogiky. Praha: Portál.</p> <p>Michalík, J., Baslerová, P. Felcmanová, L. a kol. (2015). Katalog podpůrných opatření. Obecná část. Olomouc: UPOL.</p> <p>Lang G., Berberichová Ch. (1998) Každé dítě potřebuje speciální přístup. Praha: Portál.</p> <p>Petty, G. (2013). Moderní vyučování (6., rozš. a přeprac. vyd). Praha: Portál.</p>

Okruh SZZ: 6	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Mezioborová spolupráce speciálního pedagoga s dalšími odborníky.</p> <p>Multidisciplinární tým a jeho složení při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Případová konference.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Popište na konkrétním příkladu vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami mezioborovou spolupráci speciálního pedagoga s dalšími odborníky. • Popište principy spolupráce v multidisciplinárním týmu. 	<p>Mertin, V., Krejčová, L. a kol. (2020). Výchovné poradenství. Praha: Wolters Kluwer.</p> <p>Fišer, S. & Škoda, J. (2014). Speciální pedagogika. Praha: Triton.</p> <p>Kachlík, P., Vojtová, V., Červenka, K. (2017). Edukační přístupy k dětem v riziku, s problémy a s poruchami v chování. 1. vyd. Brno: MU.</p>

Okruh SZZ: 7	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Systémová a individuální dimenze inkluzivní školy</p> <p>Podmínky a procesy výuky, učení, posilování a podpory ve školním prostředí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělaného v běžné základní škole popište vhodné postupy pro podporu socializace a budování zdravého sebevědomí žáka z pohledu učitele a speciálního pedagoga. • Diskutujte souvislosti mezi opakovaným školním neúspěchem žáka, jeho aspiračními cíli a problémy v chování. 	<p>Vágnerová, M. (2014). Současná psychopatologie pro pomáhající profese. Praha: Portál.</p> <p>Knotová, D. a kol. (2014). Školní poradenství. Praha: Grada.</p> <p>Vojtová, V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku poruch chování a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. 1. vyd. Brno: MuniPress.</p>

		Tannenbergerová, M. (2016). Průvodce školní inkluzí aneb Jak vypadá kvalitní základní škola současnosti? Praha: Wolters Kluwer.
--	--	---

Okruh SZZ: 8	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Spolupráce a komunikace mezi hlavními aktéry procesu edukace žáka se speciálními vzdělávacími potřebami Učitel - speciální pedagog - rodič - žák. Nástroje komunikace s rodiči/ učitelem. Podpora rodičů při domácí přípravě žáka.	<ul style="list-style-type: none"> • Na konkrétním příkladu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami navrhnete optimální model spolupráce a komunikace speciálního pedagoga – učitele – rodiče – žáka. • Popište roli speciálního pedagoga a učitele v domácí přípravě žáka se SVP. • Navrhnete vhodné ICT nástroje využitelné pro komunikaci mezi aktéry vzdělávání žáka se SVP. 	<p>Knotová, D. a kol. (2014). Školní poradenství. Praha: Grada.</p> <p>Krejčová, L., Bodnárová, Z. a kol. (2018). Specifické poruchy učení. Dyslexie, dysgrafie a dysortografie. Praha: Albatros Media.</p> <p>Michalík, J., Baslerová, P. Felcmanová, L. a kol. (2015). Katalog podpůrných opatření. Obecná část. Olomouc: UPOL.</p>

Okruh SZZ: 9	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Specifika ve vzdělávání a speciálněpedagogické intervence žáků se specifickými poruchami učení, včasná intervence	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladu žáka se specifickými poruchami učení (dyslexií, dysgrafií, dysortografií či dyskalkulií) popište charakteristické obtíže ve vzdělávání těchto žáků v oblasti trivia na běžné základní škole. • Uvedte konkrétní příklady podpůrných opatření využívaných u těchto žáků 	<p>Zelinková, O. (2015). Poruchy učení. Praha: Portál.</p> <p>Krejčová, L., Bodnárová, Z. a kol. (2018). Specifické poruchy učení. Dyslexie, dysgrafie a dysortografie. Praha: Albatros Media.</p> <p>Blažková, R. (2009). Dyskalkulie a další specifické poruchy učení v matematice. Brno: MU.</p> <p>Bartoňová, M. (2018). Specifické poruchy učení. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido.</p>

Okruh SZZ: 10	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Specifika ve vzdělávání žáků se slabozrakostí - speciálněpedagogická intervence, včasná intervence	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladu žáka se slabozrakostí popište charakteristické obtíže ve vzdělávání těchto žáků. • Uveďte konkrétní příklady podpůrných opatření využívaných u těchto žáků. 	<p>Röderová, P. (2016). Edukace osob se zrakovým postižením v osobnostním pojetí. Brno: MU.</p> <p>Vítková, M. a kol. (2014). Strategie vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido.</p> <p>Röderová, P., Nováková, Z., Květoňová, L. (2007). Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido.</p>

Okruh SZZ: 11	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Specifika ve vzdělávání žáků s nedoslýchavostí - speciálněpedagogická intervence, včasná intervence	<ul style="list-style-type: none"> • Na příkladu žáka s nedoslýchavostí popište charakteristické obtíže ve vzdělávání těchto žáků • Uveďte konkrétní příklady podpůrných opatření využívaných u těchto žáků 	<p>Horáková, R. (2017). Sluchové vnímání dětí raného věku s postižením sluchu: funkční hodnocení. Brno: MU.</p> <p>Horáková, R. a kol. (2017). Vzdělávání a podpora dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí. Brno: MU.</p> <p>Vítková, M. a kol. (2014). Strategie vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inkluzivním prostředí základní školy. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido.</p> <p>Horáková, R. (2012). Sluchové postižení – Úvod do surdopedie. Brno: Paido.</p>

Okruh SZZ: 12	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Specifika vzdělávání žáků s tělesným postižením - speciálněpedagogická intervence, včasná intervence	<ul style="list-style-type: none"> • Na konkrétním příkladu žáka s tělesným postižením (př. MO, deformace / malformace etc.) popište charakteristické obtíže ve vzdělávání těchto žáků. • Uveďte konkrétní příklady podpůrných opatření využívaných u těchto žáků. 	<p>Opatřilová, D. (2013). Žáci se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním v základních školách. Brno: MU.</p> <p>Bartoňová, M., Vítková, M. et al. (2013). Intervence v inkluzivní edukaci dětí, žáků a</p>

		<p>studentů se zdravotním postižením a jejich pracovní uplatnění. 1. vyd. Brno: MU.</p> <p>Opatřilová, D. (2012). Raná intervence u dětí s poruchou hybnosti. Brno: MU.</p> <p>Opatřilová, D., Zámečnicková, D. (2008). Možnosti speciálně pedagogické podpory u osob s hybným postižením. Brno: MU.</p>
--	--	--

Okruh SZZ: 13	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Specifika vzdělávání žáků s chronickým onemocněním a dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem - speciálněpedagogické intervence, včasná intervence</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Na konkrétním příkladu žáka s chronickým onemocněním (př. epilepsie, diabetes mellitus, apod.) popište charakteristické obtíže ve vzdělávání těchto žáků. • Uveďte konkrétní příklady podpůrných opatření využívaných u těchto žáků. 	<p>Zámečnicková, D., Vítková, M. et al. (2015). Současné trendy v inkluzivním vzdělávání se zaměřením na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR a v zahraničí – teorie, výzkum, praxe. Brno: MU.</p> <p>Opatřilová, D. (2013). Žáci se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním v základních školách. Brno: MU.</p> <p>Pančocha, K., Vítková, M. et al. (2013). Analýza sociálních determinantů inkluzivního vzdělávání. Brno: Paido.</p>

Okruh SZZ: 14	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
<p>Specifika vzdělávání žáků s mentálním postižením - speciálněpedagogická intervence, včasná intervence</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Na konkrétním příkladu žáka s lehkým mentálním postižením popište charakteristické obtíže ve vzdělávání těchto žáků. • Charakterizujte žáka s Downovým syndromem v pásmu středně těžké mentální retardace a popište podmínky jeho vzdělávání na běžné základní škole. 	<p>Zámečnicková, D., Vítková, M. et al. (2015). Současné trendy v inkluzivním vzdělávání se zaměřením na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ČR a v zahraničí – teorie, výzkum, praxe. Brno: MU.</p>

Okruh SZZ: 15	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Specifika vzdělávání žáků s poruchami autistického spektra - speciálněpedagogická intervence, včasná intervence	<ul style="list-style-type: none"> Na příkladu žáka s PAS ilustруйте charakteristické obtíže v učení a uveďte vhodná podpůrná opatření. 	Valenta, M., Michalík, J., Lečbych, M. a kol. (2018). Mentální postižení. Praha: Grada. Thorová, K. (2006). Poruchy autistického spektra. Praha: Portál Černá, M. a kol. (2015). Česká psychopedie. Praha: Karolinum. Attwood, T. (2012). Aspergerův syndrom. Praha: Portál.

Okruh SZZ: 16	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Specifika vzdělávání žáků s problémy/ poruchami chování - speciálněpedagogická intervence, včasná intervence Přístupy k žákům s problémovým chováním – specifika podle věku; podle závažnosti problémového chování.	<ul style="list-style-type: none"> Na příkladu žáka s problémy/ poruchami chování ilustруйте charakteristické obtíže v učení a uveďte vhodná podpůrná opatření. Diskutujte efektivní přístupy k žákům s problémy v chování spojených s konfliktem/agresí – vycházejte z cyklického modelu vývoje konfliktu. 	Vojtová, V. (2010). Inkluzivní vzdělávání žáků v riziku poruch chování a s poruchami chování jako perspektiva kvality života v dospělosti. 1. vyd. Brno: MuniPress. Kachlík, P., Červenka, K., Vojtová, V. (2016). Inkluze jako cesta k přechází rozvoji problémů v chování. 1. vyd. Brno: MU. Ptáček, R., Ptáčková, H. (2018). ADHD – Variabilita v dětství a dospělosti. Praha: Karolinum. Kachlík, P. a kol. (2017). Edukační přístupy k dětem v riziku, s problémy a s poruchami v chování. Brno: MU. Vojtová, V. a kol. (2014). Intervence pro inkluzi dětí s problémy/poruchami v chování. Brno: MU.

Okruh SZZ: 17	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Specifika vzdělávání, výuky a učení žáků s těžším typem/ kombinací postižení – MŠ a ZŠ speciální.	<ul style="list-style-type: none"> Diskutujte odlišnosti podmínek vzdělávání žáků se SVP na běžné základní škole a základní škole speciální 	Müller, O. a kol. (2014). Terapie ve speciální pedagogice. Praha: Grada.

	<ul style="list-style-type: none"> Na případové studii žáka s KP uveďte specifika v procesech učení 	<p>Opatřilová, D. (2016). Edukace osob s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami. 2. dotisk 1. vyd. Brno: MU</p> <p>Zikl, P. (2011). Dítě s tělesným a kombinovaným postižením ve škole. Praha: Grada.</p> <p>Jankovský, J. (2001). Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením. Praha: Triton.</p>
Okruh SZZ: 18	Aplikační a portfoliový úkol	Vybraná literatura
Využití ICT při speciálněpedagogické intervenci - role, výhody a limity využití ICT v edukačním procesu.	<ul style="list-style-type: none"> Popište využití speciálních pomůcek, posuďte efektivitu jejich aplikace ve výuce (se zaměřením na vybraného žáka s SVP). 	<p>Pitnerová, P. (2013) Informační a komunikační technologie jako prostředek inkluze. In Bartoňová, M., Pitnerová, P., Vítková, M. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve středním školství. Texty k distančnímu vzdělávání (s. 53–72). Brno: Paido.</p> <p>Watkinson, A. (2013) Informační a komunikační technologie pro inkluzi. Pokrok a příležitosti evropských zemí. Brusel: Evropská agentura pro rozvoj speciálního vzdělávání.</p> <p>Zikl, P., Strnadová, I. (2011). Využití ICT u dětí se speciálními potřebami. Praha: Grada.</p> <p>Sak, P., Mareš, J. (2007). Člověk a vzdělání v informační společnosti. Praha: Portál.</p> <p>Gajzlerová, L. (2015). Multimediální technologie a jejich využití u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v inklusivním prostředí školy.</p>